

КАК ОБЪРНАТАТА КЛАСНА СТАЯ АКТИВИРА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Ралица Василева Андонова-Стоянова

ОУ „Христо Ботев”, гр. Бургас, кв. Долно Езерово

HOW FLIPPED CLASSROOM ACTIVATE THE LEARNING PROCESS

Ralitsa Vasileva Andonova-Stoyanova

Hristo Botev Primary School, Bourgas

Abstract: *Flipped classroom is an instructional strategy and a type of blended learning that reverses the traditional educational arrangement by delivering instructional content, often online, outside of the classroom. It moves activities, including those that may have traditionally been considered homework, into the classroom. In a flipped classroom, students watch online lectures, collaborate in online discussions, or carry out research at home and engage in concepts in the classroom with the guidance of the instructor.*

This article discusses the challenge to teachers to engage the attention of today's students in the learning process and presents an argument for applying the model Flipped Classroom.

Абстракт: *Обърнатата класна стая е инструктивна стратегия, отменяща традиционния образователен модел на преподаване на учебното съдържание в класната стая. Това е съвременен педагогически метод, в който типичният урок в клас и домашната работа сменят местата си. Учениците учат уроците си у дома, а в клас разглеждат и осмислят урока, сътрудничат си в дискусии и работят върху упражненията под ръководството на учителя.*

Настоящата статия разглежда предизвикателството към учителите да ангажират вниманието на съвременните ученици в учебния процес и представя аргумент за прилагане на модела „Обърнатата класна стая“ /Flipped Classroom/.

Keywords: *Tools for modern thinking, Flipped Classroom, activity learning*

ВЪВЕДЕНИЕ

Все повече учители прилагат различни методи да привлекат вниманието на съвременните ученици. За разлика от предишните поколения, децата отгледани във времето на бързо развиващите се технологии демонстрират липса на желание към учебния процес. Включването на различни стратегии за учене в класната стая е от решаващо значение, за да се привлече вниманието на учениците. Така нареченото „дигитално поколение“ [2], са били изложени на информационни технологии от много ранна възраст. Тези деца налагат промяна в образователните среди по целия свят. Технологиата, с която дигиталното поколение е израснало, е индуцирала днешните ученици да „мислят и обработват информация коренно различно от своите предшественици“ [2].

Голяма част от преподавателите се оплакват в неспособност да задържат вниманието на тези поколения. Mark Prensky посочва, че „не вниманието и способностите на учениците са се променили, а техните нужди и толерантност“ [3]. Тази характеристика потвърждава спешната необходимост от алтернативни методи на обучение, които учителите да включват, за да ангажират по по-успешен начин обучаемите.

АКТИВНО ОБУЧЕНИЕ

В продължение на десетилетия преподавателите поставят под въпрос ефективността на обучението, което е базирано изцяло лекционно. Въпреки новостите в технологиите, позволяващи алтернативни техники, лекционните форми продължават да бъдат основен метод за преподаване [4]. Ако целта на обучението е да развие разбиране, учителите трябва да се движат от механичното запамятане на знания и факти към задълбоченото учене, където разбирането се развива чрез „активни и конструктивни процеси“ [12, с. 7]. За да се постигне тази цел, преподавателите трябва да изместят центъра от себе си към учащия.

Chickering и Gamson (1987) [5] предполагат принципи като идеални практики в активното учене. Активното учене е общо понятие в педагогиката, фокусирано върху учебната дейност и ангажираност в процеса на обучение [6]. Методите на обучение, които насърчават активното учене са тези дейности, които изискват вниманието от страна на ученика.

ОБЪРНАТА КЛАСНА СТАЯ/ THE FLIPPED CLASSROOM

Усвояването на знания и умения чрез активно учене може да бъде изключително интересно и лесно като се интегрират дейности в класа съвместно с традиционната лекция.

Обърнатата класна стая е съвременен педагогически модел, в който типичният урок в клас и домашната работа сменят своите места. Неслучайно английският термин е „flipped classroom” – обърнатата класна стая. Интересното е, че това е модел, в който учениците учат уроците си у дома, а в клас разглеждат и осмислят урока. Терминът „Обърнатата класна стая“ не описва един единствен модел на преподаване. Понятието е широко използвано за описание на класно-урочна система, при която уроците за нови знания се подготвят от учениците самостоятелно, вкъщи, а по време на училищните занимания се дискутират темите с учителите- задават се въпроси, правят се упражнения (Фиг. 1).

Фигура 1. Обърната класна стая

В най-популярния в практиката модел на обвърната класна стая, учащите се запознават с учебното съдържание от няколко видеоклипа, които са подготвени от преподавателя, всеки от които е със средна продължителност от 5 до 7 минути. Най-хубавото при този метод е, че гледането на видеоматериалите може да се повтори неограничено. След това всеки трябва да направи онлайн тест за обратна връзка с преподавателя. По време на урока в училище учениците задават въпроси на учителя си, търсят отговори на труднорешими задачи за разясняване на темата, правят упражнения и дискутират това, което са научили [7].

Този метод на обучение се прилага все по-често по света. Той се отличава от традиционните средства за обучение, защото обучението се индивидуализира – всеки учащ обръща внимание на детайлите, които са неясни за него. Едно видео може многократно да се гледа, докато стандартният урок е еднократен. Подготвената обратна връзка чрез тест веднага дава информация и на този, който се обучава, и на този, който преподава, къде са пропуските в усвояването на темата. Накрая всеки ученик има възможност в клас, заедно със своите съученици да обсъди наученото, да зададе своите въпроси на учителя си и да затвърди знанията си чрез упражнения и дискусии.

Въпросите, които вълнуват учителите решили да прилагат метода „Обвърната класна стая“, са главно как информацията подготвена от тях ще стигне до техните ученици. Съществуват много образователни платформи и програми, върху които е изграден този педагогически модел – Кан Академия, Уча се, TeacherTube, Flubaroo, Educaplay, Screencast-O-Matic, OneNote, Educaplan и др. Една от най-известните е Кан Академията. Мисията на тази организация е да „предостави висококачествено образование на всекиго и навсякъде безвъзмездно“. В сайта на академията има публикувани видеоуроци от различни сфери на човешкото познание. Съществува превод

на видеоматериалите на български език. Най- хубавото в платформата е, че всеки учител може да създаде своя клас, да добави учениците си и да им представи видеа по учебните теми, които са им на разположение винаги и по всяко време [8].

Методът е най-подходящ при големи групи, в които учениците лесно се разсейват, в класове, в които има голяма разлика в темпа на учене и усвояване на материала. Когато учениците бързо се отегчават и лесно губят интерес, или при много теоретичен материал, който трябва да се преподаде.

Тази методика има много ползи. Главното е, че тя се фокусира върху разбирането на информацията, не само запаметяването ѝ. В часовете може да се акцентира върху развиване на умения, осмисляне на информация и прилагането ѝ. Учениците идват в клас с въпроси от урока, които не разбират и така в час учителят може да се съсредоточи само върху материала, който представлява трудност и да го обясни. Учениците могат сами да определят „темпо“ на обяснение и презентиране на материала, т. е. могат да спират или повтарят видеото, докато разберат урока [9].

Първи опит по модела „Обърната класна стая“ с петокласници от ОУ „Христо Ботев“ в град Бургас, квартал Долно Езерово, е направен по учебния предмет Български език и литература. Тъй като учениците са малки, на родителска среща се представи модела, по който ще работят. Предвид възрастта на децата, родителите са предупредени, че като за начало ще се работи по веднъж месечно по метода, като времето за самоподготовка е една седмица. В сайта на класа е създадена страница „Обърната класна стая“, в която могат да се намерят видеа и полезни материали по темата. Поместен е план на урока, поставени са задачи за обратна връзка и други полезни линкове с интересни факти. В края на плана са включени задачи за учениците да проучат темата, за да могат да осъществят дискусия в часа. Същевременно да отбележат неразбираемостта за тях учебно съдържание, за да се дадат адекватни обяснения.

Самоподготовката приключва с попълване на работен лист, за да се диагностицира доколко е усвоен материала от учениците. Следващата стъпка е провеждането на часа. Онагледяването на темата е осъществено чрез видео урок от образователната платформа „Уча се“. С помощта на хиперлинк е поместен урока в сайта на класа.

Създаден е контролен тест „Вече знам ли?“ с програмата Classmint, който също е публикуван в сайта, така че всеки ученик да има възможност за самооценка на своите знания.

Работата с метода „Flipped Classroom“ [10] води до значително повишаване на резултатите на учениците. Моделът дава на учащите свобода да взаимодействат със съдържанието в съответствие на техния собствен стил на учене. Анализът от изследванията показва, че учениците подготвени за часа по този метод са по- уверени в своите способности в клас, по- силно мотивирани са и не се притесняват да задават

въпроси относно учебното съдържание, което не разбират. Те споделят, че метода им дава възможност да гледат видеото, колкото пъти и когато поискат, да анализират писмените инструкции по-задълбочено. Само двама ученици се оплакват от технологични проблеми и невъзможност за самоподготовка, поради липса на интернет, но за следващите занятия те имат възможността да ползват компютрите в училищната библиотека. Останалите деца използват ентузиазирани технологиите в обучението.

ОБЪРНАТА КЛАСНА СТАЯ – УЧЕНЕ ЧРЕЗ ДЕЙНОСТ

Методът дава възможност учениците да учат активно в класната стая. Ученето не се случва, когато човек просто се запознава с една идея, а когато човек действа върху нея. Хората научават нещо, когато те са разработили система от активно трансформиране на обекта на своята мисъл [11]. Обръщането на класната стая представя възможности на учениците да се обучават чрез разнообразие от различни дейности в учебния процес. Постига се намаляване на времето, прекарано в монотонна лекция от страна на учителя, вниманието се фокусира върху разбиране и прилагане, дава на учениците по-голям контрол в училищния живот и създава чувство на отговорност за тяхното учене. Те отбелязват силно сътрудничество, както в класната стая, така и извън нея. Всеки ученик има индивидуално разбиране за урока и заедно в малки групи, са в състояние да се възползват от знанията и разбирането на учебното съдържание помежду си, за да се изградят нови разбирания и по-добре да се усвои урока. След урока децата споделят, че харесват да пишат домашната в клас, защото учителят е там и може да помогне във всеки един момент. Още повече, че всички вече имат представа за темата. На други им харесва забавата в клас. За тях по този начин не е скучно и участват по-активно в час. Има и ученици, които имат чувството, че не могат да си научат урока по този начин и предпочитат да им се преподава в клас по традиционния начин, но те са единици и имат нужда от още малко време за адаптация. Ученик от класа направи извод, че според него в нормален клас, Обърнатата класна ще постигне същите резултати, защото това наистина зависи от учениците, от тяхното внимание, самоконтрол и системна подготовка за учебния процес. Огледалната класна стая е първият педагогически подход, който се стреми да отговори на нуждите на обучаващите се в съвременните училища и общности. Тя е много повече идеология отколкото конкретна методология. Няма набор от правила, които да се следват или модел, в който да се побере [12].

ОБОБЩЕНИЕ

Огледалната класна стая представлява част от един по-голям цикъл на проучване или обучение. Основен инструмент в нея е инструктажът. Той може да се използва по много различни начини: предварително обучение, първоначално зареждане, инструкции, възстановяване, разширяване, предоставяне на обратна връзка на учениците и др.

Методът „Обърнатата класна стая“ излиза извън рамката на традиционното училищно образование. Той е фокусиран към подпомагане процеса на израстване и преход на учениците, към преминаване от търсене на опора в средата, към намиране на

опора в себе си, ученикът да открие, че той може много повече отколкото мисли. Използването на метода в обучението дава възможност учениците от пасивни слушатели, които приемат безкритично учебния материал да се превърнат в активно пресъздаващи и творчески личности [13].

Литература:

[1] https://en.wikipedia.org/wiki/Flipped_classroom

[2] Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-

[3] Prensky, M. R. (2010). *Teaching digital natives: Partnering for real learning*. Newbury Park, CA: Corwin

[4] Bligh, D. A. (2000). *What's the use of lectures?* San Francisco, CA: Jossey-Bass.

[5] Chickering, A. W, & Gamson, Z. F (1987). Seven principles for good practice in undergraduate education. *American Association for Higher Education Bulletin*. Retrieved from <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/detail?accno=ED282491>

[6] Prince, M. (2004). Does active learning work? A review of the research. *Journal of Engineering Education*, 93(3), 223-231.

[7] Kostadiova Svetlana (2017) <http://www.dipku-sz.net/izdanie/221/kak-obrnatata-klasna-staya-aktivira-uchebniya-proces>

[8] <https://www.khanacademy.org/about>

[9] The flip: Turning a classroom upside down, *Washington Post*, 4. June, 2012.

[10] Milman, N. Classroom Strategy What Is it and How Can it Best be Used?

[11] Piaget.(1971) *Genetic epistemology* ,New York: W.W. Norton

[12] Ritchhart, R., Church, M., & Morrison, K. (2011). *Making thinking visible: How to promote engagement, understanding, and independence for all learners*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

[13] Vygotsky, LS (1978). *Mind in society*

За контакт с автора:

Ралица Андонова

e-mail: ralica.andonova1@abv.bg